

Risto Salonen
rakennustarkastaja
Länsitie 5
19650 Joutsa
risto.salonen@joutsa.fi

Viite Joutsan kunnan lausuntopyyntö

Lausunto Solar Pihlassuo Oy:n aurinkovoimalan suunnittelutarvehakemuksesta

Joutsan kunta on pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa suunnittelutarvehakemuksesta. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa aurinkoenergian tuotantoaluetta Pihlassuon ja Pajusuon alueille. Suunniteltu hankealue sijaitsee noin 20 kilometriä pohjoiseen Joutsan keskustasta, Leivonmäen ja Pajumäen alueiden tuntumassa. Hankealue on pinta-alaltaan n. 155 ha. Pihlassuon ja Pajusuon alueet ovat käytöstä poistuneita turvetuotantoalueita.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Luonto

Luontoselvityksien menetelmien osalta ELY-keskus toteaa, että pääsääntöisesti selvityksissä on keskitytty olennaisiin selvitystarpeisiin. Vaikka esiselvitys on tehty monen lajin tai lajiryhmän esiintymisen selvittämisen kannalta epäsopivaan aikaan, siinä on kuitenkin tunnistettu tarkemman viitasammakkoselvityksen tarpeellisuus ja se on myös toteutettu kutuvaiheen havainnoinnin kannalta sopivaan aikaan ja riittävällä panostuksella.

Suurin puute selvityksissä on, että (erityisesti pesivää) vesi- ja rantalinnustoa ei ole selvitetty. Alueen kuvauksesta ilmenee, että kohteella on runsaasti sekä syvempiä vesiallikoita että laajaa rimpipintaista kosteikkotyypistä alaa. Tällaisessa ympäristössä pesimälinnuston runsaus ja monimuotoisuus nousee useimmiten aivan toiselle tasolle kuin paljaalla turvekentällä. Vesi- ja rantalinnusto on yleisesti ottaen taantunut ja merkittävän lajijoukon osalta luokiteltu nykyään uhanalaiseksi, ja sen tiedetään suosivan vanhoille turvekentille kehittyneitä tai kehitettyjä kosteikkoympäristöjä.

ELY-keskuksen näkemys on, että hankealueella tulee suorittaa kevätkesäinen kahden tai kolmen laskentatoiston parimäärälaskenta vesi- ja rantalinnuston osalta, jotta saadaan selville, missä määrin uhanalaisten lajien käyttöön otettuja habitaatteja häviää.

Samoin luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorennot ovat jääneet vähälle huomiolle. Mikäli kohteen runsasvetisimmissä allikoissa on lumpeiden tai ulpukoiden esiintymiä, on tarpeen olla selvillä ainakin lummelampikorennon (*Leucorrhinia caudalis*) esiintymisestä.

Viitasammakko on luonnonsuojelulain 78 §:n tarkoittama luontodirektiivin liitteen IV a laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää tai heikentää. Hanke olisi hävittämässä yksilömäärällä mitattuna keskeisimmän kutualueen Pajusuon eteläosassa. Näin ollen hanke on viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiskiellon vastainen.

Viitasammakkoselvityksessä viitattiin potentiaaliin korvaaviin habitaatteihin, joita hankealueelle voisi olla kehitettävissä. Jos hankkeen lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuvaa hävittämistä ja heikentämistä yritettäisiin lieventää tai jopa poistaa kompensatiotoimenpiteillä tuottamalla laadukkaita uusia kutualueita, kompensatiotoimet pitäisi olla ensinnäkin sisällytetty hankesuunnitelmaan ja lisäksi toteutettu ja vähintään hävitettävän habitaatin kaltaisella tasolla toimiviksi todettu, ennen kuin kompensatiomekanismia voitaisiin arvioida osana suotuisan suojelutason säilyttämistä.

Lisäksi Keski-Suomen ELY-keskus lausuu seuraavista asioista:

Ympäristölupa

Paju-Pihlassuolla on voimassa olevat ympäristölupapäätökset (ISAVI/36/04.08/2010 ja LSSAVI/4498/04.08/2014).

Paju-Pihlassuon turvetuotannon lopettamisesta ilmoitettiin kirjallisesti ELY-keskukselle 22.12.2022. Paju-Pihlassuolta ei ole toimitettu jälkihoitosuunnitelmaa eikä sinne ole tehty lopputarkastusta. Lupamääräyksen 19. mukaisesti tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes Keski-Suomen ELY-keskus on todennut, että alueet ovat kasvipeitteisiä, siirretty pysyvästi muuhun käyttöön tai että vesienkäsittely ei muusta syystä ole enää tarpeen. Ympäristöluvat tulee rauettaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa.

Maaperä

Maaperätutkimusraportin (8.2.2024 päivätty) mukaan kohdekäynti ja maastotutkimukset tehtiin 13.11.2023, jolloin kohdealue oli lumen

peitossa. Maaperätutkimukset tehtiin 60x60 m hilaverkostolla ja maalajit arvioitiin aistinvaraisesti. Koekuopat kaivettiin kaivinkoneella ja ne pyrittiin ulottamaan 1,0–1,5 m turvekerroksen alapuoliseen kivennäismaahan. Tehtyjen tutkimusten perusteella kohteen maanpinta on tasainen ja aluetta peittää turvekerros. Turpeen paksuus vaihteli pohjoisella alueella 0,1 m – 3,0 m ja eteläisellä 0,5–3,3 m. Turvekerroksen alapuolella todettiin hiesuista savea (raportissa termi ”sandy clay”). Pohjoisen alueen koilliskulmaa ei turpeen vettyneisyyden ja upottavuuden vuoksi pystytty tutkimaan. Kolmella pohjoisella alueella todettiin voimakas mädän / rikin haju. Nämä alueet tulee tarkemmin tutkia mahdollisten happamien sulfaattimaiden selvittämiseksi.

Maaperätutkimusraportin mukaan turve oli hyvin märkää, mikä tarkoittaa, että alueella tullaan tarvitsemaan laajempia kuivatustoimenpiteitä, mikäli suunniteltu hanke lähtisi etenemään.

Pintavedet

Hankealueen vedet valuvat Pienen Pajulammen, Pajulammen, Pajupurun ja Kälkänjoen kautta Siikaveteen, joista Kälkänjoki ja Siikavesi ovat hyvään tilaluokkaan luokiteltuja Etelä-Savon ELY-keskuksen vastuualueella sijaitsevia vesimuodostumia.

Paju-Pihlassuolla on ollut turvetuotannon aikana käytössä kemiallinen puhdistus, joka alensi turvetuotantoalueelta lähtevien vesien pH:ta. Turvetuotannon aikaisen päästötarkkailun perusteella turvetuotantoalueelta (nykyiseltä aurinkovoimalan suunnittelualueelta) kemikaalipuhdistukseen johdetussa vedessä ei ollut havaittavissa merkittävää pH alenemista (2015–2022 ka pH 6,36).

Pihlassuon pohjoispään mahdollisella happamien sulfaattimaiden esiintymisalueella on kaivettu paljon turvetta, eikä päästötarkkailussa ole havaittu merkittävää pH:n alenemista. Itäisellä mahdollisella happamien sulfaattimaiden esiintymisalueella turvetta on jäljellä paksumpi kerros.

Aineistoista ei käy selkeästi ilmi alueen vesienjohtamisreitit (esim. johdetaanko vedet luontaisesti vettyvien alueiden läpi vai hyödynnetäänkö kenties turvetuotantoalueen vanhoja laskeutusaltaita). Tämän tiedon puute vaikeuttaa vesistövaikutusten tarkempaa arviointia. Pääasia olisi kuitenkin, että vesiä pidätetään ennen vesistöihin laskua, erityisesti rakennusvaiheen aikana, mutta myös rakennusvaiheen jälkeen.

Maaperäkartoituksen mukaan alueen kuivatuksen riittävä ylläpito voi vaatia ojien kunnostamista. Vähäistä suuremmasta kunnostusojituksesta on tehtävä ojituseräily ELY-keskukseen.

Pohjavedet

Pihlassuo ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee n. 4,8 km kohteesta luoteeseen. Peruskarttatarkastelun perusteella kohteessa ei ole lähteitä. Mahdollisten lähteiden ja tihkupintojen olemassaolo tulee selvittää suunnittelun edetessä.

Hankkeen vaikutukset alueen ja sen ympäristön vesitalouteen (vaikutukset pohjavesiin ja pintavesiin) tulee arvioida. Hankkeesta tulee laatia hule- ja kuivatussuunnitelma, josta selviää hankkeen vesienhallinnan toteutus ja vaadittavat kaivujärjestelyt sekä massanvaihdot (ojitus, vesien käsittely ja vesimäärät). Suunnitelmassa tulee arvioida ovatko esimerkiksi entisellä turvetuotantoalueilla olevat ojat soveltuvia aurinkovoimalahankkeen perustamiseen, vaatiiko voimaloiden perustaminen vanhojen ojien tukkimista tai uusien salaojajärjestelmien laatimista. ELY-keskus arvioi suunnitelman perusteella tarvitaanko kohteessa vesilain mukainen lupa ja ovatko esitetyt vesiensuojelutoimenpiteet riittäviä. Lisäksi tulee arvioida, mitä toimia tarvitaan kenttäkerroksen kasvillisuuden hallinnassa ja miten ne vaikuttavat pinta- ja pohjavesiin.

Liikenne

Yhdystie 16659 suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Kun rakennus sijoitetaan yhdystien 16659 suoja-alueen ulkopuolelle, ei Keski-Suomen ELY-keskuksella ole huomautettavaa uudisrakennuksen sijainnista.

Kulku aurinkovoimalalle on suunniteltu kiinteistöllä 172-417-6-16 Pihlassuo II sijaitsevan Pihlassuon entisen turvetuotantoalueen liittymän kautta, joka sijaitsee osoitteessa Pajumäentie 790 (tieosoite 16659/2/1574 vasen, ks. Suomen Väylät. fi).

Keski-Suomen ELY-keskus suhtautuu kielteisesti hulevesien johtamiseen maantien sivuojaan.

Maisema

Laajojen aurinkopaneelikenttien ohella maisemavaikutuksia aiheutuu myös rakennettavista teistä, rakennuksista ja rakenteista (muuntamot, huoltorakennus) sekä sähkönsiirrosta (maakaapelointi). Havainnekuvat paneelikentistä ja muista rakennuksista ja rakenteista olisivat tarpeen maisemavaikutusten arviointia varten, mutta sellaisia ei ole esitetty. Myöskään aurinkovoimalan aiheuttamaa häikäisyvaikutusta ei ole käsitelty.

Nykytilaselvitykseen ja havainnollistamiseen perustuen tulee esittää arvio hankkeesta aiheutuvista maisemavaikutuksista. Myös maisemaan

kohdistuvien yhteisvaikutusten selvittäminen ja arviointi viereisen Höystösensuon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kanssa on tärkeää.

Päätelmä:

Edellä mainituin perustein ELY-keskus toteaa, että hanke hävittää viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin vastainen hanke vaikeuttaa erityisten luonnonarvojen säilymistä ja on siten maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin 3 kohdan vastainen.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Mari Raekallio ja ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja KESELY/1369/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/1369/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Raekallio Mari 06.11.2024 10:04

Ratkaisija Manerus Eero 06.11.2024 10:08